

KUTSESTANDARD

Muusikaterapeut, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Muusikaterapeut, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Muusikateraapia on teraapiavorm, milles professionaalne muusikaterapeut rakendab muusikat ja muusikalisi tegevusi teraapilises suhtes süstemaatiliselt ja eesmärgipäraselt inimese füüsilise, psüühilise ja/või vaimse tervise säilitamiseks või parandamiseks või haiguste või häirete ennetamiseks. Muusikateraapia on praktikale orienteeritud tõendus põhine teraapiavorm, mis on tihedalt seotud teiste teaduslike distsipliinidega nagu psühholoogia, meditsiin, sotsiaalteadused, kasvatusteadused, muusikateadus. Muusikateraapia meetodid põhinevad erinevatele psühholoogilistele, psühhoterapeutilistele või filosoofilistele traditsioonidele nagu näiteks eksistentsiaal-humanistlik, biheivioristlik, psühhodünaamiline või süsteemne lähenemine. Muusikateraapias kasutatakse nii muusika kuulamisel kui muusitseerimisel põhinevaid tehnikaid ja meetodeid vastavalt konkreetse kliendi/patsiendi näidustusele ja terapeudi pädevusele. Muusikateraapiat rakendatakse nii individuaalselt kui grupiviisiliselt töös vaimsete ja füüsiliste puuetega inimestega, eripedagoogikas, psühhikahäirete ravis, taastusravis, geriaatrias ja mitmetes teistes meditsiinivaldkondades, samuti stressiga toimetuleku parandamisel, kriisiseisundite leevendamisel jms. Muusikaterapeut rakendab oma kutseoskusi ja teadmisi iga inimese või grupi eripärast ja vajadustest lähtudes. Muusikaterapeut kannab hoolt oma pideva erialase arengu eest, on kursis uusimate uurimistulemustega, järgib oma töös eetilisi põhimõtteid ja konfidentsiaalsuse nõudeid. Muusikaterapeut viib läbi erialaseid koolitusi ja supervisioone, juhendab muusikateraapia õppureid ja tegeleb eriala arendamisega.

A.2 Tööosad

A.2.1 Kliendi/patsiendi seisundi hindamine

1. Usaldussuhte loomine.
2. Kliendi/patsiendi pöördumise põhjuse väljaselgitamine.
3. Muusikateraapia vajaduse väljaselgitamine.
4. Hindamistulemuste analüüsimine ning alghinnangu vormistamine.
5. Muusikateraapia sobivuse hindamine.
6. Enda kompetentsi hindamine.

A.2.2 Muusikateraapia planeerimine

1. Muusikateraapia eesmärkide püstitamine.
2. Teraapiaplaani koostamine ja sobivate muusikaterapeutiliste sekkumisviiside ja meetodite valimine.
3. Teraapialepingu sõlmimine.

A.2.3 Muusikateraapia läbiviimine

1. Teraapiaprotsessi juhtimine ja analüüsimine.
2. Muusikateraapia meetodite kasutamine.
3. Dokumenteerimine ja salvestamine.
4. Kliendi/patsiendi seisundi hindamine muusikateraapiaprotsessi lõpetamisel või peatamisel.
5. Teiste spetsialistide kaasamine.
6. Kutse-eetika järgimine.

7. Õigusaktide järgimine.

A.2.4 Suhtlemine

1. Kliendile/patsiendile keskendumine.
2. Erialase terminoloogia kasutamine.
3. Suhtlemismeetodi ja stiili valimine.
4. Konfliktisituatsioonides toimetulek.
5. Viisakalt ja eetiliselt suhtlemine.
6. Riigikeele kasutamine.

A.2.5 Dokumenteerimine

1. Muusikateraapia aruande koostamine.
2. Erialase terminoloogia kasutamine.
3. Kirjalike materjalide esitamine.
4. Arvutikasutamine.

A.2.6 Meeskonnatöö

1. Meeskonnatöös osalemine.
2. Kolleegidega teadmiste ja valdkonnaspetsiifika jagamine.
3. Ühise eesmärgi nimel töötamine.

A.2.7 Muusikateraapia alane teavitustegevus

1. Muusikateraapia tutvustamine.
2. Enesetäiendamine.
3. Erialaste materjalide koostamine ja avaldamine.

Valitavad tööosad

A.2.8 Muusikaterapeutide koolitamine

1. Õppematerjalide koostamine.
2. Muusikaterapeutide õpetamine.
3. Loengute pidamine ja praktiliste koolituste juhtimine.
4. Muusikaterapeudi väljaõppesse kandideerija sobivuse hindamine.
5. Õppija arengu toetamine.
6. Tagasiside analüüsimine ja õpitulemuste hindamine.
7. Hindamissüsteemide arendamine.
8. Õppeprotsessi korraldamine.
9. Õppijate juhendamine.

A.2.9 Muusikaterapeutide superviseerimine

1. Koostöösuhte loomine superviseeritavaga.
2. Erinevate rollide kasutamine supervisiooniprotsessis.
3. Supervisiooniseansside struktureerimine.
4. Erinevate meetodite kasutamine.
5. Erinevate hindamismeetodite kasutamine.
6. Erinevates kontekstides superviseerimine.
7. Superviseeritava praktilise töökogemuse ja erinevate muusikateraapia teooriate seostamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Muusikaterapeut töötab nii laste kui ka täiskasvanutega sotsiaal-, tervishoiu- või haridusasutustes või erapraksises. Muusikaterapeudi töö on vaimne ning eeldab pidevat suhtlemist ja lähikontakti kliendi/patsiendiga. Töö on psühholoogiliselt pingeline. Muusikaterapeut töötab pidevalt muutuvus olukorras, mis tuleneb klientide/patsientide erinevatest probleemidest ja motivatsioonist. Muusikaterapeut peab oma töös tagama kliendi/patsiendi konfidentsiaalsuse. Töök on vaja eraldi hea heliisolatsiooniga ruumi, mille sisustus võimaldab inimestega läbi viia muusikateraapiat nii individuaalselt kui ka gruppis. Muusikaterapeutiline sekkumine võib olla nii lühi- kui pikaajaline.

A.4 Töövahendid

Muusikaterapeut kasutab oma töös muusikainstrumente, muusikakeskust jm töövahendeid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Empaatiavõime, tolerantsus, vastutusvõime, koostöövõime, analüüsivõime, pingetaluvus, loovus, kohanemisvõime, iseseisvus, püsivus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on muusikaterapeutil erialane kõrgharidus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Muusikaterapeut.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.7. Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.8 ja B.2.9.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Kliendi/patsiendi seisundi hindamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Loob kliendiga/patsiendiga usaldussuhte, kasutades sobivat suhtlemisviisi. 2) Selgitab välja kliendi/patsiendi pöördumise põhjuse, kasutades selleks sobivaid võtteid, sh kliinilist intervjuud ja erinevaid muusikateraapia tehnikaid. 3) Hindab kliendi/patsiendi seisundit, verbaalse ja mitteverbaalse suhtlemise võimet, koostöövalmidust ja motivatsiooni, probleemi olemust või häire tasandit kontekstuaalselt, arvestades kliendi/patsiendi eneserefleksiooni võimet ning psüühilist ja sotsiaalset toimetuleku ressursi. Hindamisel kasutab vaatlust, sobivaid intervjuerimise tehnikaid, muusikalistele tegevustele põhinevaid hindamistehnikaid, teisi kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid mõõdikuid. Kliendil/patsiendil diagnoositud häire olemasolul arvestab sellega. 4) Analüüsib tulemust, teeb kokkuvõtte võimaliku probleemi osas ja annab sellest sobival viisil ülevaate kliendile/patsiendile või tema esindajale ja vajadusel tema võrgustikule. Vormistab kirjaliku või suulise alghinnangu. 5) Hindab muusikateraapia sobivust kliendile/patsiendile ning kliendi/patsiendi sobivust individuaal- või grupiterapiasse. 6) Hindab enda kompetentsust tegelemaks konkreetse juhtumiga. Vajadusel soovitab kliendile/patsiendile teist spetsialisti.	
B.2.2 Muusikateraapia planeerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Hindamise tulemustest lähtuvalt püstatab muusikateraapia eesmärgi(d). 2) Koostab teraapiaplaani, lähtudes kogutud andmete analüüsi tulemustest ja püstitatud eesmärkidest. Määratleb antud kliendi/patsiendi jaoks efektiivseimad ja sobivaimad muusikateraapia meetodid ja tehnikad. Valib vastavalt vajadusele sobiva(d) muusikaterapeutilise(d) sekkumisviisi(d), arvestades eriala teoreetilisi aluseid. 3) Sõlmib suulises või kirjalikus vormis teraapialepingu, mis sätestab teraapia kestvuse, seansi pikkuse, seansside vahelise intervalli, puudumistest teatamise, rahalise suhte ja konfidentsiaalsusenõuded. Informeerib klienti/patsienti tema andmetega seotud toimingutest.	
B.2.3 Muusikateraapia läbiviimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Juhib ja analüüsib teraapiaprotsessi vastavuses kliendi/ patsiendi seisundiga, vajadusel korrigeerib sekkumist lähtuvalt muusikateraapia teooriatest.	

2) Kasutab teadlikult ja sihipäraselt muusikateraapia meetodeid ja tehnikaid terapeutiliste muutuste esilekutsumise eesmärgil ning juhib teraapiaprotsessi seatud eesmärkide suunas. 3) Dokumenteerib ja vajadusel salvestab teraapiaprotsessi ning hindab kliendi/ patsiendi reaktsioone muusikateraapia eesmärkide seisukohast, kasutades sobivaid hindamismeetodeid. 4) Muusikateraapiaprotsessi lõpetamisel või peatamisel analüüsib kliendi/ patsiendi seisundit ja rahulolu teraapiaprotsessiks seatud eesmärkide saavutamisel. Planeerib vajadusel järelseansid mõistliku ajavahemiku möödudes saavutatud muutuste kinnistamiseks. Teeb tulemustest kokkuvõtte ja edastab selle kliendile/ patsiendile või tema esindajale ja vajadusel tema võrgustikule. 5) Hindab teiste erialade spetsialistide kaasamise vajadust; vajadusel suunab kliendi/ patsiendi teise spetsialisti juurde. 6) Järgib kutse-eetikat vastavalt Eesti Muusikateraapia Ühingu http://muusikateraapia.eu/muusikateraapia-uhing/ eetikanormid/ eetikanormidele. 7) Järgib kutsealaga seonduvaid õigusakte.	
B.2.4 Suhtlemine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Keskendub kliendile/patsiendile, suhtleb kliendiga/patsiendiga empaatiliselt, rakendab emotsionaalset kohalolekut, mis sisaldab kliendi/patsiendi seisundile vastavat suhtlemist ja olukorra aktsepteerimist; märkab ning arvestab kliendi/patsiendi vajadusi. 2) Kasutab korrektset, kliendile/patsiendile arusaadavat ja olukorraga sobivat erialast terminoloogiat, vajadusel selgitab kliendile/patsiendile erialaste mõistete tähendust ja seotust kliendi/ patsiendi olukorraga. 3) Valib sobiva suhtlemismeetodi ja stiili, arvestades situatsiooni ja kliendi/patsiendi individuaalseid, soolisi, etnilisi, kultuurilisi, poliitilisi ja religioosseid erinevusi ja kombeid ning nende mõju teraapiaprotsessile; vajadusel kohandab suhtlemisstiili. 4) Tuleb toime konfliktisituatsioonides; tuleb toime negatiivse (nt vaenuliku) suhtumise ja nõudmistega ning säilitab kontrolli olukorra üle. 5) Suhtleb viisakalt ja eetiliselt; peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi; väljendab siirast hoolimist seoses kliendi/patsiendi heaoluga. 6) Kasutab oma töös riigikeelt tasemel B2 (vt lisa 1 Keelte oskustasemetel kirjeldused).	
B.2.5 Dokumenteerimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Kirjutab selge, asjakohase ja korrektse muusikateraapia aruande. 2) Kasutab korrektset ja sobivat erialast terminoloogiat. 3) Esitab kirjalikud materjalid struktureeritult ja loogiliselt. 4) Kasutab oma töös arvutit vastavalt järgmistele baas- ja standardmoodulitele: Arvuti põhitõed, Interneti põhitõed, Tekstitöötlus, Tabelitöötlus ja Esitus (vt lisa 2 Arvuti kasutamise oskused).	
B.2.6 Meeskonnatöö	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Osaleb meeskonnatöös võrdse partnerina teiste spetsialistidega ja kohandub meeskonnaga. 2. Jagab oma teadmisi ja valdkonnaspetsiifikat kolleegidega. 3. Töötab meeskonnaliikmena ühise eesmärgi nimel.	
B.2.7 Muusikateraapia alane teavitustegevus	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Tutvustab muusikateraapiat vastavalt sihtrühmale ja arvestades kohtumise eesmärki; peab loenguid ja juhib praktilisi koolitusi. 2) Täiendab ennast täienduskoolitustel ja hoiab ennast kursis erialase kirjandusega; jagab kolleegidega uuemat erialast teavet, kasutades täienduskoolitustel ning erialasest kirjandusest omandatud. 3) Teeb erialaseid ettekandeid või koostab ja avaldab erialaseid publikatsioone.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.8 ja B.2.9.

B.2.8 Muusikaterapeutide koolitamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Koostab kutsestandardite alusel või vajaduspõhiselt koolitusprogramme ja -kavasid. 2) Õpetab välja muusikaterapeute, lähtudes õppekavadest. 3) Peab loenguid ja juhib praktilisi koolitusi. 4) Hindab kandidaadi professionaalset ja isiksuslikku sobivust muusikaterapeudi väljaõppesse, lähtudes kriteeriumidest. 5) Toetab õppija professionaalset ja isiksuslikku arengut. 6) Kogub ja analüüsib tagasisidet ning hindab õppeprotsessi ja õpitulemusi. 7) Arendab hindamissüsteeme, lähtudes õpitulemuste analüüsist, uuemate teadusuuringute tulemustest ja parimast praktikast. 8) Vajadusel koostab koolituse ajakava ja eelarve, korraldab ja/või juhib õppeprotsessi või leiab koolitajad, koordineerib nende tööd, peab kinni koolituse eelarvest. 9) Juhendab õppijaid, kasutades sobivaid suhtlemismeetodeid ja lähtudes õppekavast.	
B.2.9 Muusikaterapeutide superviseerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) Loob ja säilitab superviseeritavaga usaldusliku ja eetilise koostöösuhte, eristades supervisioonisuhet terapeutilisest suhtest (abistab superviseeritavat juhtumite esitamisel ja oma tegevuse reflekteerimisel, annab superviseeritavale adekvaatset ja konstruktiivset tagasisidet). 2) Kasutab supervisiooniprotsessis erinevaid rolle vastavalt vajadusele (nt õpetamine, juhtimine, julgustamine/toetamine). 3) Struktureerib supervisiooniseansid vastavalt superviseeritavaga kokkulepitud eesmärkidele ning sõlmitud lepingule. 4) Kasutab erinevaid meetodeid ja tehnikaid, soodustamaks superviseeritava õppimist (nt teraapiaseansside kirjelduste ja salvestuste analüüsimine, osalemine superviseeritava juhitud teraapiaseanssidel, arutelude ja vaidluste soodustamine teadusuuringutel põhinevate ideede ja seisukohtade üle). 5) Kaasab superviseeritava esitatud tööde ja juhtumite hindamisse mitmesuguseid lähenemisi (nt kujundav hindamine, kokkuvõttev hindamine) ja toetub neile. 6) Superviseerib erinevates kontekstides (individuaalne- ja grupisupervisioon). 7) Kasutades sobivaid meetodeid ja lähtuvalt probleemist seostab superviseeritava praktilise töökogemuse muusikateraapia teooriaga.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-14122015-03/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Alice Pehk, Eesti Muusikateraapia Ühing, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Muusikateraapia keskus Eve Lukk, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, Tallinna Ülikool Kaili Inno, Eesti Muusikateraapia Ühing Muusikateraapia Keskus Merit Rossner, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus Sirje Rass, Marienthali Psühhiaatria ja Psühholoogia Keskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	27
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	15.12.2015
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.12.2020
7. Kutsestandardi versiooni number	1

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2269 Tervishoiu tippspetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Music therapist, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	